1.1 Analyse

1. Beleidsthema

Duurzaamheid/Energie en verduurzaming

2. Begroting

EZK, BZK, I&W

Kernpunten:

- De noodzakelijke hervormingen ontbreken om onze doelstellingen te bereiken. Denk aan verschuiving van belasting op arbeid naar grondstoffen. Dit is nodig voor een eerlijke prijs waarin milieu-impact is meegenomen, wat essentieel is voor circulaire business cases.
- Er mist een integrale aanpak waaronder sturing op brede welvaart, sterker en duurzamer uit de crisis komen. Opgaven worden vooral sectoraal opgepakt en dwarsverbanden tussen bijvoorbeeld woningbouw, verduurzaming en klimaatadaptatie komen onvoldoende terug. Er ligt een voorstel van de Invulling Klimaatopgave Green Deal om een integraal afwegingskader beter toe te passen bij beleid. Dit is echter niet uitgewerkt maar doorgeschoven naar een volgend kabinet.
- Er heerst een enorme uitdaging op het gebied van de arbeidsmarkt en de diverse transities. Wij lezen niets terug van de plannen van het kabinet ten aanzien van omscholing en bijscholing voor onder andere technisch personeel.
- De afgelopen tijd is op meerdere plekken in het land congestie aangekondigd door verschillende netbeheerders. We vragen het Kabinet nogmaals om actie te ondernemen op het beschikbaar stellen van de nodige middelen en instrumentarium aan zowel netbeheerders als lokale overheden om deze problematiek op te lossen.

3. Welke mutatie- financieel of beleidsmatig wordt in de begroting voorgesteld?

De Prinsjesdagstukken zijn voor het belangrijkste gedeelte beleidsarm. Voor klimaat en energie zijn relatief veel incidentele maatregelen gepresenteerd.

<u>Ministerie van Economische Zaken (EZK)</u>

- Het kabinet investeert € 1,5 miljard in verduurzaming van de gebouwde omgeving en in uitbreiding en verbreding van de energiebesparingsplicht. Het wordt voor mensen aantrekkelijker gemaakt om te investeren in woningisolatie (€ 514 miljoen) of een hybride warmtepomp (€ 288 miljoen) en de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (€ 525 miljoen)
- Er wordt € 1,3 mld. gereserveerd voor waterstof- en warmte infrastructuur.
- Aardwarmte is een belangrijke optie voor het behalen van energie- en klimaatdoelen. Het potentieel van aardwarmte is 15 petajoule (PJ) in 2030.
- Demonstratieregeling Klimaat- en Energie-innovatie (DEI+). Komt voort uit het Energieakkoord en is vanaf 2019 in lijn gebracht met het Klimaatakkoord. Is gericht op de commercialisering van pilot- en demonstratieprojecten van klimaat- en energie-innovaties die een bijdrage kunnen leveren aan Nederlandse CO2-reductieopgaven.

De DEI+ is Flexibilisering van het energiesysteem, omgevingsveiligheid en optimale ruimtelijke benutting van het energielandschap horen daar ook bij.
    - Hiervan in 2022 10 miljoen voor: Stimulering van CO2-reducerende maatregelen Circulaire Economie en Recycling en biobased kunststoffen en textiel.

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W)

- De fiscale voordelen (vrijstelling BPM, MRB) van elektrisch rijden worden niet begrensd. Nu geldt het 'hand aan de kraan' principe – waarbij tot een bepaald plafond fiscale voordelen gelden. In de nieuwe begroting wordt het hand aan de kraan principe niet toegepast.
- Voor zakelijk elektrisch rijden geldt een lager bijtellingstarief dan voor rijden in een auto op fossiele brandstof. Aan de opbouw van de bijtelling verandert niets. Wel gaat de cap (maximale aanschafprijs) omlaag. Deze is nu € 40.000.
- Er komt € 600 mln. beschikbaar voor extra subsidies voor particulieren (SEPP-regeling), bestelbussen en andere bedrijfsauto's (SEBA-regeling).
- De aanschafsubsidie voor elektrische personenauto's wordt uitgebreid. In 2022 komt er € 18,3 mln. bij voor zowel nieuwkoop als tweedehands. De jaren erop wordt dit opgebouwd.
- Ook de aanschafsubsidie voor Elektrisch Vervoer (EV) bestelbusjes wordt uitgebreid. In 2022 komt er 2 mln. bij, oplopend tot 13 mln. in 2025.

Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK)

- In 2022 wordt de Proeftuin Aardgas vrije Wijken (PAW), waar nu 46 wijken als proeftuin aan meedoen, uitgebreid geëvalueerd. In 2021/2022 is een derde en laatste ronde proeftuinen voorzien.

4. Wat is de mogelijke impact daarvan op Amsterdam?

- Veel besluitvorming wordt vooruit geschoven naar een volgend kabinet of nog niet nader gespecificeerd. Dit bemoeilijkt Amsterdam in het behalen van haar eigen duurzaamheidsdoelen.
- De afgelopen tijd is op meerdere plekken in het land congestie aangekondigd door verschillende netbeheerders. Ontwikkelingen van nationaal belang zoals de woningbouwopgave, de energietransitie en de economische ontwikkeling van het land komen hiermee tot stilstand. In de miljoenennota zien we de urgentie op dit thema niet terug.
- De kans van slagen van het afvangen van 450 kiloton CO2 bij het Afval en Energiebedrijf (AEB) neemt toe door het extra geld dat wordt uitgetrokken voor CCS in de SDE++ (en tevens het subsidieplafond verhoogt met 2,5 Mton)
- Verder is het positief dat het Rijk geld beschikbaar stelt om CCUS technologie aan te jagen. Voor de ontwikkeling van CCUS zien wij echter een grote(re) rol voor het Rijk weggelegd, met name voor het realiseren van CO2 infrastructuur. Daar ligt ook voor Afval Energiebedrijf (AEB) op dit moment nog een grote uitdaging.
- Extra geld voor emissievrije mobiliteit is positief. Goed dat het 'hand aan de kraan-principe' bij fiscale voordelen wordt afgeschaft. Aan de afbouw van de regelingen voor emissievrije mobiliteit verandert niets. Het kabinet is niet meegegaan in het voorstel om het bijtellingstarief gelijk te houden met dit jaar, deze wordt zoals gepland verhoogd. Hierdoor zullen mogelijk meer kleine EV's worden aangeschaft

maar zal de zakelijke markt mogelijk weer terugkeren naar het grotere segment benzine en diesel omdat de prijs daarvan in aanschaf nog steeds aanzienlijk lager ligt. Dit vraagt om lobby naar aanpassing van het leasestelsel waarbij grotere brandstof auto's echt duurder worden dan EV's.
- Het vrijmaken van landelijke subsidieregeling uit stikstofpot voor uitstootvrije werktuigen is iets waar Amsterdam zich voor heeft ingezet.

5. Welke aanpassing van de begroting/het beleid wenst Amsterdam

Ministerie Economische Zaken (EZK)

- We vragen het Kabinet nogmaals om actie te ondernemen op de congestieproblematie rondom het elektriciteitsnet. Dit vereist het beschikbaar stellen van de nodige middelen en instrumentarium aan zowel netbeheerders als lokale overheden. Zonder robuust elektriciteitsnet zijn we nergens en zonder uw ingrijpen kan ons elektriciteitsnet de vraag niet aan.
- Het voornemen om wet collectieve warmtevoorziening (WCW) pas in 2022 bij de Tweede Kamer in te dienen, leidt tot onwenselijke vertraging. Aanhoudende onduidelijkheid remt bewoners en bedrijven in de overstap naar een aardgasvrije oplossing, omdat de houdbaarheid van de propositie onzeker is.
- Afgelopen jaren is uit analyses gebleken dat het toepassen van CCS voor fossiele brandstoffen niet op tijd gerealiseerd kan worden om de klimaatdoelen uit het Parijsakkoord te halen. Gekeken zou moeten worden naar het realiseren van negatieve emissies (CO_2 die wordt uitgestoten na het verwerken van grondstoffen met een biogene oorsprong). Om deze ontwikkeling te stimuleren moet hiervoor beleid worden ontwikkeld en geld beschikbaar gesteld.
- In plaats van een generieke verruiming voor CCS zou het echter beter zijn geweest om een strakker beleidskader te ontwikkelen waarmee onderscheid zou kunnen worden gemaakt tussen bedrijven die niet kunnen decarboniseren zonder CCS toe te passen (zoals Afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) en bedrijven die ook kunnen overstappen op duurzame energiebronnen (zoals bijvoorbeeld Tata Steel recent heeft laten zien).
- Naast het opvoeren van electrolyse capaciteit zou er ook meer geld beschikbaar gesteld moeten worden voor het realiseren van grootschalige import en technische ontwikkeling van waterstof toepassingen, ombouwen van productie processen. De aanbod kant van apparatuur / machines die het gebruik van waterstof mogelijk maakt moet worden gestimuleerd.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)

- Amsterdam heeft ambitieuze doelen om zero-emissie van diverse modaliteiten te bewerkstelligen per 2025 en 2030. Vergelijkbare inzet vanuit Rijk is hiervoor nodig.
- Het borgen van Zero Emissie zones, voor verschillende modaliteiten, zou mogelijk moeten zijn per 2025.
- Amsterdam pleit voor het invoeren van rekeningrijden met een gunstiger tarief voor zero emissie voertuigen.

Ministerie Binnenlandse Zaken (BZK)

- Amsterdam wil een bevoegdheid tot beëindigen aardgaslevering. Gemeenten worden nu alleen ondersteund in het oppakken en uitvoeren van hun regierol in de

transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving door het Kennis- en Leerprogramma (KLP)

- Bij de Regionale Energiestrategie (RES) gaat het niet alleen om financiering van de uitvoering, maar ook om een duidelijk signaal en steun vanuit het Rijk. De RES regio Noord Holland Zuid heeft de afgelopen twee jaar meerdere malen, tevergeefs, aangegeven hierin van het kabinet meer te verwachten (Onder andere in landelijke communicatie en duidelijke beleidssignalen).
- Handhaving energielabel c – dit levert enorme uitvoeringskosten op. Het Rijk zal hierin financieel moeten steunen, naast de steun in voorlichting hierover.

6. Zijn er nog andere ontwikkelingen tav inzet van het Rijk die opvallen? Zo ja, welke

- Om walstroom komende jaren een impuls te geven, en daarmee de uitstoot van CO2 en stikstof in havens te reduceren, reserveert het kabinet €150 mln. extra.